

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z odwołania W. B.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 16 grudnia 2021 r.
w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągnącego wiek
uprawniający do przejścia w stan spoczynku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 26 kwietnia 2022 r.,

**udziela zabezpieczenia w ten sposób, że wyraża zgodę na
dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Apelacyjnego
w [...] przez W. B. do czasu zakończenia postępowania.**

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Apelacyjnego w [...] W. B. (dalej także: odwołujący) odwołał się
od uchwały nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: KRS lub Rada), która nie
wyraziła zgody na dalsze zajmowanie przez niego stanowiska sędziego Sądu
Apelacyjnego w [...] w związku z osiągnięciem wieku uprawniającego do przejścia
w stan spoczynku. Odwołujący wnosil o stwierdzenie, że pozostaje w mocy i
obowiązuje uchwała Krajowej Rady Sądownictwa nr [X.] z dnia 2 grudnia 2021 r.,
mocą której Rada wyraziła zgodę na dalsze zajmowanie przez niego stanowiska
sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] po ukończeniu wieku upoważniającego do
przejścia w stan spoczynku.

Ponadto, sędzia W. B., alternatywnie wnosił też o: zawieszenie postępowania w sprawie do czasu udzielenia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej odpowiedzi na pytanie prawne zadane przez Sąd Najwyższy w sprawie I NKRS 76/21, ewentualnie o uchylenie uchwały KRS nr [...] i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a nadto o „udzielenie zabezpieczenia niniejszego odwołania” poprzez wstrzymanie skuteczności uchwały KRS nr [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy jest sądem kontrolującym uchwały KRS pod względem ich zgodności z prawem. Zgodnie z art. 44 ust. 1 zd. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2021, poz. 269 ze zm., dalej: u.KRS), uczestnik postępowania przed KRS może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, od uchwały KRS wydanej na podstawie art. 69 § 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. 2020, poz. 2072, dalej: p.u.s.p.) przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego na podstawie art. 44 ust. 1 u.KRS (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2021 r., I NZP 3/21).

W sprawach z odwołań od uchwał KRS w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska sędziego po osiągnięciu wieku uprawniającego do przejścia w stan spoczynku przyjęto w orzecnictwie Sądu Najwyższego możliwość udzielenia zabezpieczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 stycznia 2019 r., I NO 57/18; z 11 lutego 2020 r., I NO 3/20; z 13 lutego 2020 r., z I NO 187/19; z 15 kwietnia 2020 r., I NO 191/19; z 7 lipca 2021 r., I NKRS 62/21). Podstawą udzielenia zabezpieczenia jest odpowiednio stosowany art. 730 oraz art. 734 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2021, poz. 1805 ze zm., dalej: k.p.c.), który stanowi, że do udzielenia zabezpieczenia właściwy jest sąd, do którego właściwości należy rozpoznanie sprawy w I instancji. W ramach przedmiotowego postępowania brak jest innego sądu, który mógłby rozpoznać wniosek odwołującego o udzielenie zabezpieczenia, gdyż Sąd

Najwyższy jest jedyną instancją w toku kontroli legalności zaskarżonej uchwały w trybie art. 44 ust. 1 u.KRS. Z tego względu, Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 734 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 44 ust. 3 u.KRS przyjął, że jest właściwy do rozpoznania wniosku.

Zgodnie z art. 44 ust. 3 u.KRS, do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy k.p.c. o skardze kasacyjnej (z wyłączeniem art. 87¹ k.p.c.). Przepis art. 398²¹ k.p.c. odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów o apelacji, a art. 391 § 1 k.p.c. odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów o postępowaniu przed sądem I instancji. Uwzględnić należy także art. 13 § 2 k.p.c., który wskazuje, że regulacje o procesie stosuje się w innych rodzajach postępowań unormowanych w Kodeksie, chyba że inne przepisy stanowią inaczej. Takim innym rodzajem postępowania jest postępowanie zabezpieczające uregulowane w części drugiej k.p.c.

Sąd Najwyższy rozważył, czy w świetle odpowiednio stosowanego art. 730¹ § 1 k.p.c. odwołujący uprawdopodobnił zasadność żądania oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.). W przekonaniu Sądu Najwyższego brak zabezpieczenia w przedmiotowej sprawie spowodowałby, że przed rozpoznaniem sprawy ziściłby się skutek, którego dotyczyło postępowanie przed KRS, czyli 29 kwietnia 2022 r. doszłoby do przejścia odwołującego w stan spoczynku, a w związku z tym osiągnięcie celu postępowania w sprawie zainicjowanej odwołaniem mogłoby okazać się utrudnione. Skoro celem postępowania w sprawie jest kontrola zgodności z prawem uchwały KRS, to przyjąć należy, że skuteczność wywołującej daleko idące konsekwencje uchwały powinna być wstrzymana, a tym samym - na podstawie art. 69 § 1b zd. 3 p.u.s.p. - odwołujący powinien pozostać w stanie czynnym, tym bardziej że postępowanie związane jest z fundamentem służby sędziowskiej, czyli zasadą nieusuwalności sędziów wyrażoną w art. 180 Konstytucji RP.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 15 stycznia 2019 r., I NO 57/18, w takim przypadku daleko idące skutki dotyczą organizacji pracy sądu,

w którym odwołujący orzeka, jak chociażby odwołanie wyznaczonych terminów posiedzeń, itp. Następstwa nieuwzględnienia wniosku o zabezpieczenie postępowania występują również w sferze służbowej odwołującego, gdyż otrzyma odprawę (art. 100 § 4 p.u.s.p.), ekwiwalent za niewykorzystany urlop i zacznie mu być wypłacane uposażenie należne sędziemu w stanie spoczynku (art. 100 § 2 p.u.s.p.) w wysokości niższej niż przysługujące sędziemu w służbie czynnej. Zatem w interesie wymiaru sprawiedliwości, jak i w interesie odwołującego, jest pozostawienie go w stanie czynnym do czasu podjęcia uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa i ewentualnie rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy czy zaskarżona uchwała KRS nie narusza prawa (w wypadku złożenia odwołania od uchwały KRS). Przejście odwołującego w stan spoczynku przed ponownym rozpoznaniem sprawy przez Krajową Radę Sądownictwa i Sąd Najwyższy (w wypadku złożenia odwołania od uchwały KRS) czyniłoby istotną zmianę w jego statusie, ukształtowałoby stan niepożądany przed dokonaniem kontroli sądowej i byłoby trudne do odwrócenia. Dlatego Sąd Najwyższy uznał wniosek o udzielenie zabezpieczenia za zasadny.

W związku z powyższym, Sąd Najwyższy na podstawie art. 755 § 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS udzielił zabezpieczenia w ten sposób, że do czasu ponownego podjęcia uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa i ewentualnie rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy odwołania (w przypadku jego złożenia), zabezpieczył pozostawanie sędziego Sądu Apelacyjnego W. B. w służbie czynnej, czym wstrzymał skuteczność uchwały KRS nr [...].